

2021-04-09

FÖRVALTNINGEN FÖR UTBILDNING, KOST, KULTUR OCH FRITID

Vår referens: Staffan Friberg
Direkttel: 0733 - 41 13 07
E-post: Staffan.friberg@lomma.se
Diariernr: BUN/2021:60
Er referens:

Lokalbehovsplan 2021**INLEDNING**

I lokalbehovsplanen analyserar barn- och utbildningsnämnden behovet av verksamhetslokaler med utgångspunkt i befolkningsutvecklingen i olika åldersgrupper. Nämndens analys ligger till grund för den inriktning för lokalutveckling som förordas och de önskemål om tidpunkt för färdigställande av aktuella åtgärder som anges.

Förvaltningen följer befolkningsutvecklingen och aviserar sådana förändringar som påverkar nämndens lokalbehov i den lokalbehovsplan som behandlas under våren. Uppföljning av lokalbehovsplanen sker under hösten. Planen omfattar perioden 2021 – 2031.

Barn- och utbildningsnämnden har i sin uppföljning av lokalbehovsplanen 2020 gjort en genomgång av kommande års lokalbehov inom samtliga områden. Kommunfullmäktige har fattat beslut om att allokera investeringsmedel till samtliga projekt där barn- och utbildningsnämnden uttryckt lokalbehov enligt följande:

Förskolan

Förskola i norra kommundelen – åtta avdelningar

Beslut om ny förskola med 8 avdelningar i norra kommundelen har fattats.

- Kommunfullmäktiges beslut: Driftstart år 2025.

Grundskolan

Bjärehovskolan, nybyggnation ersättningsbyggnad F-6

- Kommunfullmäktiges beslut: Driftstart höstterminen 2022.

Grundsärskola

- Kommunfullmäktiges beslut: Driftstart höstterminen 2022.

Utbyggnad i Allé- och Pilängsområdet

- Kommunfullmäktiges beslut: Driftstart höstterminen 2022.

En fullstor idrottshall i Bjärehovsområdet - Utökad timplan i ämnet idrott och hälsa

- Kommunfullmäktiges beslut: Driftstart år 2024.

En fullstor idrottshall i Allé/Pilängsområdet - Utökad timplan i ämnet idrott och hälsa

- Kommunfullmäktiges beslut: Driftstart år 2025.

GYMNASIESKOLA

Utredning

Utredning avseende förutsättningar för framtida gymnasieskola i Lomma kommun har behandlats av barn- och utbildningsnämnden vid sammanträdet 2020-12-08 (BUN § 102/20). Nämnden ställde sig positiva till slutsatserna i rapporten och beslutade att skicka vidare till kommunstyrelsen för yttrande.

BEHOV AV ANPASSNING

Verksamheterna analyserar kontinuerligt behovet av att anpassa sina verksamhetslokaler i syfte att ytterligare kunna förädla barns och elevers utveckling och utbildningsresultat. Behoven avser även personalens arbetsmiljö och rektorernas planeringsförutsättningar. De analyser som verksamheterna gör tar sin utgångspunkt i barn och elevers studiemiljö, trygghet och studiero. Detta innebär att faktorer som antalet elever i grupper och klasser samt möjligheten att bedriva likvärdig undervisning i alla kommunens förskolor och grundskolor analyseras.

DISPOSITION

I planen kommer lokalbehov inom barn- och utbildningsnämndens respektive verksamhet att diskuteras i eget avsnitt. I verksamheternas avsnitt presenteras:

- Nuläge
- Framtid
- Förändrade lokalbehov

Nuläge

I nulägesbeskrivningen presenteras befintliga nulägesdata. Med utgångspunkt i aktuella data bedömer verksamheterna sina över- eller underskott på platser eller övriga driftförutsättningar.

Framtid

I framtidsbeskrivningen presenteras en befolkningsprognos där bedömning av utvecklingen inom aktuell åldersgrupp inom respektive verksamhet presenteras.

Förändrade lokalbehov

I avsnittet förändrade lokalbehov gör verksamheterna en samlad bedömning och konkretisering av vilka eventuella lokalbehov som nuläges- och framtidsanalysen ger vid handen.

SAMMANFATTNING

Förskola

Norra kommundelen

Förvaltningen noterar att det redan i dag finns ett platsöverskott i norra kommundelens förskolor samtidigt som befolkningsprognosen för barn i åldersgruppen 1 - 5 år i norra kommundelen visar ytterligare minskning av antalet barn de närmaste åren. Från år 2024 sker en gradvis ökning till år 2031.

Förvaltning föreslår därför att:

Planerad förskola	8 avdelningar	Behov återkallas
Trollets förskola	7 avdelningar	Åtgärder vidtas för förbättring av lärmiljön

Södra Kommundelen

Förvaltningen konstaterar att det finns ett omfattande platsöverskott i södra kommundelens förskolor samtidigt som befolkningsprognosen för barn i åldersgruppen 1 - 5 år visar ytterligare minskning av antalet barn de närmaste åren. Från år 2024 sker en gradvis ökning till år 2031, då antalet barn är ungefär det samma som idag.

Förvaltningen ser tre alternativ att möta ökat platsöverskott i södra kommundelen:

1. Avveckla Bildrike förskola.
2. Avveckla Bildrike och Alnarps förskola.
3. Avveckla Bildrike förskola samt pedagogisk omsorg.

Förvaltningen önskar politiskt ställningstagande vad gäller alternativ. För- och nackdelar med respektive alternativ har därför sammanställts och överlämnas till nämnden för bedömning och beslut.

Övergripande utredning om likvärdiga lärmiljöer

Trollets förskola bedöms, vid inspektion av likvärdiga lärmiljöer, vara i förbättringsbehov. Utöver detta noteras att enskilda insatser behöver göras på ett antal förskolor. Dessa bedöms kunna hanteras inom ramen för mindre investeringar under de närmaste åren.

Grundskola

Norra kommundelen

Ett sätt att möta de minskade elevunderlaget är att minska det totala antalet paralleller per årskurs. En organisation med färre paralleller skapar mer hållbara planeringsförutsättningar för rektors inre organisation. En sjuparallellig organisation är hållbar under hela perioden fram till 2031 och kan vid behov hantera upp till cirka 1 900 elever att jämföra med det högsta antalet elever under perioden på cirka 1 800. En organisation med sju paralleller kan uppnås på olika sätt, oavsett vald strategi kommer det att frigöras lokalyta på ett par av skolorna i norra kommundelen som kan tas i anspråk av annan kommunal verksamhet.

Södra kommundelen

När de lokaler som kommunfullmäktigen har fattat beslut om är på plats tillgodoser de lokalbehoven för grundskolan i södra kommundelen. Dock kan de olika lokalernas användning behöva ses över för att möta svårigheten att fylla utbildningsplatserna på Strandskolan och ökningen av elever i åk 7-9.

För att klara behovet som följer av den utökade timplanen i idrott och hälsa i årskurserna 6 – 9 samt behovet av idrottshall för grundsärskolan, har en tillfällig idrottshall hyrts från november 2021 och 4 år framåt.

Ett utökat lokalbehov för fritidshem/fritidsklubb och för vissa praktisk-estetiska lektioner på Karstorpskolan Norra löses temporärt med en paviljong under perioden april 2021 till augusti 2022.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

Svenska för invandrare (SFI)

Förvaltningen bedömer sammantaget att verksamhetens lokalbehov för läsåret 2021/2022 kan tillgodoses, men understryker vikten av att kunna tillgodose lokalbehoven vid ökat antal studerande inom SFI-utbildningen.

FÖRSKOLA

NULÄGE

Norra kommundelen

Totalt finns 597 (2021-03) platser i norra kommundelen, inklusive fristående verksamheter. Utöver detta finns fristående pedagogisk omsorg (med cirka 5 platser).

Norra kommundelen		
Förskola	Avdelningar	Platser
Domedejla förskola	5	85
Lärkans förskola	2	34
Regnbågens förskola	5	85
Trollets förskola	7	119
Tulpängårdens förskola	9	153
Äpplegårdens förskola	4	68
Totalt	30	544

Tabell: Förskolor i kommunal regi, antal avdelningar och platser i norra kommundelen 2021-03.

Södra kommundelen

Det finns 893 (2021-03) platser i förskoleverksamhet i södra kommundelen totalt sett, inklusive fristående förskolor.

Södra kommundelen		
Förskola	Avdelningar	Platser
Alnarp	4	68
Bildrike	4	68
Brohus	4	68
Lervik	8	136
Pilängen	5	85
Skeppet	6	102
Slätterängen	8	136
Smultronstället	2	34
Strandängen	5	85
Ängshagen	2	34
Totalt	48	816
Dagbarnvårdare	14	70

Tabell: Förskolor i kommunal regi, antal avdelningar och platser i södra kommundelen 2021-03. Pedagogisk omsorg har 14 dagbarnvårdare och 70 platser.

FRAMTID

Befolkningsprognos

Lomma kommun

Befolkningsprognosen 2021 för kommunen i sin helhet, visar att antalet barn minskar till och med år 2022. Då är antalet drygt 100 barn färre än 2020. Härefter sker en ökning av antalet barn. År 2025 är antalet barn åter på samma nivå som 2020. Ökningen fortsätter fram till och med år 2031, då antalet barn är drygt 100 fler än 2020.

Notera att siffrorna nedan är baserade på prognostiserat antal folkbokförda. Det innebär inte att alla dessa kommer att vara inskrivna i de kommunala förskolorna.

Lomma kommun		
År	1-5 år	jfr 20
2020	1497	0
2021	1444	-53
2022	1395	-102
2023	1413	-84
2024	1460	-37
2025	1494	-3
2026	1522	25
2027	1550	53
2028	1562	65
2029	1579	82
2030	1588	91
2031	1600	103

Tabell: Befolkningsprognos – Lomma kommun – åldersgruppen 1 – 5 år. I kolumnen Jfr 20 redovisas förändringar i förhållande till år 2020.

FÖRÄNDRADE LOKALBEHOV

En utgångspunkt i förvaltningens analyser av kommande års lokalbehov är ett effektivt lokalutnyttjande. När det gäller förskolans lokalbehov väger förvaltningen även in:

- Garantier till förskoleplats i enlighet med Skollagens krav.
- Vårdnadshavarnas önskemål.
- Geografisk spridning av förskoleenheterna.
- Kvaliteten på verksamheten.
- Arbetsmiljön för personal.
- Storleken på förskolenheten.
- Byggexpansionen och därmed befolkningstillväxten geografiskt.
- Antalet barn i förskolan skiljer sig markant mellan vår och höst.
- Lokalkostnader.

Norra kommundelen

I april år 2021 bedöms behovet av antalet platser i förskolan i norra kommundelen uppgå till 486. Modellberäkningen bygger på uppskattad andel placerade barn i förhållande till det totala antalet barn samt ökningen av antalet barn från årsskiftet fram till och med april. Med utgångspunkt i den beräkningsmodellen har en prognos gjorts för platsbehovet under planeringsperioden enligt nedan.

Norra kommundelen		
År	1-5 år	jfr 20
2020	610	0
2021	600	-10
2022	566	-44
2023	593	-17
2024	616	6
2025	630	20
2026	640	30
2027	648	38
2028	662	52
2029	678	68
2030	691	81
2031	708	98

Tabell: Befolkningsprognos – Norra kommundelen – åldersgruppen 1 – 5 år. I kolumnen Jfr 20 redovisas förändringar i förhållande till år 2020.

År	Behov april	Platser	Skillnad
År	1 - 5 år		jfr 20
2020		544	
2021	486	544	58
2022	453	510	57
2023	479	510	31
2024	502	510	8
2025	515	510	-5
2026	525	510	-15
2027	533	510	-23
2028	547	510	-37
2029	562	510	-52
2030	575	510	-65
2031	592	510	-82

Tabell: Behov av och tillgång till platser i förskolan i norra kommundelen. Uppgifterna baseras på 17 platser i snitt per avdelning samt att fristående förskolor 2021-03 har full beläggning. Behoven redovisas i april när efterfrågan på förskoleplats är som högst.

Förvaltningen noterar att det redan i dag finns ett platsöverskott i norra kommundelens förskolor samtidigt som befolkningsprognosen för barn i åldersgruppen 1 - 5 år i norra kommundelen visar ytterligare minskning av antalet barn de närmaste åren. Från år 2024 sker en gradvis ökning till år 2031.

Förvaltningen bedömer att befintligt platsantal rymmer prognostiserad ökning av antalet barn på längre sikt, givet tillgänglig data 2021-03.

Trollets förskola bedöms, vid inspektion av likvärdiga lärmiljöer, vara i förbättringsbehov. Denna förskola ingår i ett "utbildningskluster" i anslutning till Bjärehovskolan. Tillsammans med samhällsbyggnadsförvaltningen ser förvaltningen för utbildning, kost, kultur och fritid över möjligheterna att utveckla och förbättra den pedagogiska lärmiljön på Trollets förskola. Här finns eventuellt också möjlighet att utöka antalet platser framgent. Samtidigt som övervägandanden om nedläggning av förskolor med få avdelningar kan aktualiseras. Färdigställande av planerad förskola bedöms inte längre vara aktuell.

Förvaltningens bedömning är att antalet platser, givet tillgänglig data 2021-03, täcker behovet fram till 2026/2027. Därefter kan det finnas skalbara lösningar med hjälp av grundskolans lokaler, alternativt utökning av platser på Trollets förskola, eftersom grundskolan i norra kommundelen föreslås organiseras i sju spår istället för åtta (se under avsnitt Grundskola nedan).

Förvaltning föreslår därför att:

Planerad förskola	8 avdelningar	Behov återkallas
Trollets förskola	7 avdelningar	Åtgärder vidtas för förbättring av lärmiljön samt eventuell ökning av antal avdelningar vid behov

Södra kommundelen

I april år 2021 bedöms behov av antalet platser i förskolan i södra kommundelen uppgå till 695. Modellberäkningen bygger på andelen placerade barn i förhållande till det totala antalet barn samt ökningen av antalet barn från årsskiftet fram till och med april. Med utgångspunkt i den beräkningsmodellen har en prognos gjorts för platsbehovet under planeringsperioden enligt nedan.

Södra kommundelen		
År	1-5 år	jfr 20
2020	886	0
2021	843	-43
2022	828	-58
2023	819	-67
2024	843	-43
2025	863	-23
2026	881	-5
2027	901	15
2028	899	13
2029	900	14
2030	896	10
2031	891	5

Tabell: Befolkningsprognos – Södra kommundelen – åldersgruppen 1 – 5 år. I kolumnen Jfr 20 redovisas förändringar i förhållande till år 2020.

År	Behov april	Platser	Skillnad
År	1 - 5 år		jfr 20
2020			
2021	695	816	121
2022	680	816	136
2023	671	816	145
2024	695	816	121
2025	714	816	102
2026	732	816	84
2027	751	816	65
2028	749	816	67
2029	750	816	66
2030	746	816	70
2031	741	816	75

Tabell: Behov av och tillgång till platser i förskolan i södra kommundelen. Uppgifterna baseras på 17 platser i snitt per avdelning samt att fristående förskolor 2021-03 har full beläggning. Behoven redovisas i april när efterfrågan på förskoleplats är som högst.

Förvaltningen konstaterar att det finns ett omfattande platsöverskott i södra kommundelens förskolor

samtidigt som befolkningsprognosen för barn i åldersgruppen 1 - 5 år visar ytterligare minskning av antalet barn de närmaste åren. Från år 2024 sker en gradvis ökning till år 2031, där antalet barn är ungefär detsamma som idag.

I södra kommundelen finns således ett platsöverskott på 121 under 2021 i förhållande till befintligt antal barn, givet att alla barn i åldersgruppen 1 – 5 år placeras på förskola. Utöver detta finns platserna hos pedagogisk omsorg, som inför augusti 2021 beräknas vara 55.

Alternativa möjligheter

Bildrike förskola har markant minskat söktryck och det finns möjlighet för barn och personal att flyttas över till antingen Lerviks förskola alternativt Slätterängens förskola. Detta bedöms vara möjligt att genomföra inom kalenderåret 2021.

Alnarps förskola, som består av två inhyrda paviljonger, är inte placerad i närheten av ett bostadsområde. Det innebär att ingen bor i direkt närhet till just denna förskola. Söktrycket är begränsat och att avveckla förskolan till förmån för de förskolor belägna inom tätorten är ett alternativ. Ett beaktande är att denna förskola vid flera tillfällen varit i riskzonen att avvecklas, vilket påverkat arbetsmiljön på förskolan. Barn och personal skulle kunna flyttas över till Lerviks förskola alternativt Slätterängens förskola.

Att reducera antalet barn i pedagogisk omsorg och istället fylla upp vakanta platser i förskoleverksamheten är fördelaktigt ur dels ett resurseffektivt perspektiv och dels ur ett kvalitetsperspektiv. Kvalitetsökningen bör ses på så sätt att förskolan – till skillnad från pedagogisk omsorg – styrs av en läroplan (Lpfö 18). I betänkandet "Stärkt kvalitet och likvärdighet i fritidshem och pedagogisk omsorg" (SOU 2020:34) jämförs skillnader mellan barn som varit inskrivna på förskola och pedagogisk omsorg. Barn som varit inskrivna på förskola är något bättre förberedda för undervisningen i förskoleklass, jämfört med barn som varit inskrivna i pedagogiska omsorg. Särskilt gällande språkutveckling och matematiska färdigheter noteras skillnader i utredningen (s 324 ff).

I Lomma kommun är pedagogisk omsorg organiserad för att grundnivån ska bli högre än gällande regelverk kräver. Personalen bedriver verksamhet efter förskolans läroplan och en förskollärare med specialpedagogutbildning finns i en operativ pedagogisk samordnarroll för all pedagogisk omsorg. Att en kommun har ett omsorgsalternativ som erbjuder ett mindre sammanhang och vardagskontext jämfört med en förskoleavdelning bör inte underskattas, eftersom en del barn mår bäst av att finnas i ett mindre sammanhang.

Förvaltningen ser tre alternativ att möta ökat platsöverskott i södra kommundelen:

1. Avveckla Bildrike förskola.
2. Avveckla Bildrike och Alnarps förskola.
3. Avveckla Bildrike förskola samt pedagogisk omsorg.

1. Avveckla Bildrike förskola

Lägg ner Bildrike förskola (4 avdelningar, 68 platser) och låta lokalerna övergå till annan kommunal verksamhet. Kvarvarande barn och personal skulle då kunna flytta över till närbelägna Slätterängens förskola. Detta bedöms vara möjligt från och med augusti 2021, även om det blir en utmaning tidsmässigt.

Fördelar

- Förskoleorganisationens överkapacitet i antal platser minskar. Effekten av detta är att rektorernas planeringsförutsättningar förbättras och risken för ekonomisk avvikelser minskar på övergripande nivå.

- Lokaler kan återlämnas så att de kan nyttjas av annan kommunal verksamhet.
- Bildrike förskola ligger i nära anslutning till andra förskolor i kommundelen, vilket ger möjlighet att erbjuda en ny förskoleplats nära nuvarande placering.
- Avveckling av en hel förskoleenhet innebär kostnadsminskningar/resurseffektivitet för stödresurser såsom kost, ledning/administration, vaktmästare med mera.

Nackdelar

- Förskoleorganisationen kommer fortsatt att ha en överkapacitet i antal platser. Effekten av detta är en risk för sämre planeringsförutsättningar för rektorerna och därmed ekonomisk avvikelse på övergripande nivå.
- Nedläggning innebär oro bland barn, vårdnadshavare och personal
- Tidsaspekten innebär en utmaning, om genomförande ska ske i augusti 2021.

2. *Avveckla Bildrike förskola och Alnarps förskola*

Fördelar

- Förskoleorganisationen kommer inte att ha någon överkapacitet i antal platser under planeringsperioden. Effekten av detta är att rektorernas planeringsförutsättningar förbättras och risken för ekonomisk avvikelse minimeras på övergripande nivå.
- Lokaler kan återlämnas så att de kan nyttjas av annan kommunal verksamhet.
- Paviljonger avvecklas och minskar hyreskostnader för Lomma kommun.
- Bildrike förskola ligger i nära anslutning till andra förskolor i kommundelen, vilket ger möjlighet att erbjuda en ny förskoleplats nära nuvarande placering.
- Avveckling av hela förskoleenheter innebär kostnadsminskningar för stödresurser såsom kost, ledning/administration, vaktmästare med mera.

Nackdelar

- Risk för platsbrist vid ökad efterfrågan på förskoleplatser.
- Förskoleorganisationen kommer enligt känd data (2021-03) inte att successivt kunna reducera pedagogisk omsorg. Effekten av detta är risk att inte kunna uppfylla framtida lagstiftning kring alla barns rätt till förskoleplacering.
- Nedläggning innebär oro bland barn, vårdnadshavare och personal
- Genomförande i augusti 2021 skulle innebära en stor utmaning för såväl implementering som kommunikation, särskilt eftersom en rektor berörs av båda dessa förskolors nedläggning.
- Det är en större utmaning att avveckla Alnarps förskola och flytta över barn och personal till Lerviks förskola på grund av olikheterna i dels utemiljön och dels den geografiska lokaliseringen.

3. *Avveckla Bildrike förskola samt pedagogisk omsorg.*

Fördelar

- Förskoleorganisationen kommer inte att ha någon överkapacitet i antal platser under planeringsperioden. Effekten av detta är att rektorernas planeringsförutsättningar förbättras och risken för ekonomisk avvikelse minimeras på övergripande nivå.
- Lokaler kan återlämnas så att de kan nyttjas av annan kommunal verksamhet.
- Bildrike förskola ligger i nära anslutning till andra förskolor i kommundelen, vilket ger möjlighet att erbjuda en ny förskoleplats nära nuvarande placering.
- Öka kvaliteten för barn i den pedagogiska verksamheten (SOU 2020:34).
- Avveckling av en hel förskoleenhet innebär kostnadsminskningar för stödresurser såsom kost, ledning/administration, vaktmästare med mera.
- En successiv utfasning av pedagogisk omsorg skulle underlätta avveckling.

Nackdelar

- Viss risk för platsbrist vid ökad efterfrågan på förskoleplatser under planeringsperioden.
- Osäkerhet vad gäller fortsatt drift av pedagogisk omsorg (SOU 2020:34).
- Nedläggning innebär oro bland barn, vårdnadshavare och personal.
- Genomförande i augusti 2021 skulle innebära en alltför stor utmaning för såväl implementering som kommunikation.
- Valfriheten för vårdnadshavarna minskar om inte pedagogisk omsorg kan erbjudas.
- Risk för övertalighet bland personal (eftersom pedagogisk omsorg har högre personaltäthet).
- Större påverkan vid utplacering av personal till andra tjänster.

Konsekvenser av alternativ 1 och 2

År	Behov april	Platser	Skillnad
2021	695	816	121
2022	680	748	68
2023	671	748	77
2024	695	748	53
2025	714	748	34
2026	732	748	16
2027	751	748	-3
2028	749	748	-1
2029	750	748	-2
2030	746	748	2
2031	741	748	7

Tabell: Bildrike - Behov av och tillgång till platser i förskolan i södra kommundelen då endast Bildrike förskola avvecklas fr o m 2021-08. Behoven redovisas i april när efterfrågan på förskoleplats är som högst. Uppgifterna baseras på 17 platser i snitt per avdelning samt att fristående förskolor 2021-03 har full beläggning. Platserna (55) hos dagbarnvårdare är exkluderat.

År	Behov april	Platser	Skillnad
2021	695	816	121
2022	680	680	0
2023	671	680	9
2024	695	680	-15
2025	714	680	-34
2026	732	680	-52
2027	751	680	-71
2028	749	680	-69
2029	750	680	-70
2030	746	680	-66
2031	741	680	-61

Tabell: Bildrike/Alnarp - Behov av och tillgång till platser i förskolan i södra kommundelen med Alnarps och Bildrike förskola avvecklad fr o m 2021-08. Behoven redovisas i april när efterfrågan på förskoleplats är som högst. Uppgifterna baseras på 17 platser i snitt per avdelning samt att fristående förskolor 2021-03 har full beläggning. Platserna (55) hos dagbarnvårdare är exkluderat.

Övergripande utredning om likvärdiga lärmiljöer

Förvaltningen har genomfört en kartläggning av lärmiljöer inom förskolans verksamhet. Syftet med kartläggningen är att säkerställa barns rätt till likvärdiga lärmiljöer i förskolan. Arbetet har utförts genom inspektionsbesök där verksamhetschef förskola tillsammans med aktuell rektor, projektledare från samhällsbyggnadsförvaltningen samt specialpedagog från Centrala barn- och elevhälsan utifrån bedömningskriterier gjort en sammanvägd bedömning. Arbetet har påverkats av pandemin, då inspektionsbesöken fick avbrytas. Hälften av objekten är inspekterade (2021-03-23). Kartläggning av resterande förskolor kommer att ske i en andra genomgång.

Den förskola som bedömts har störst behov av anpassning/förbättring är Trollets förskola. Utöver detta noteras att enskilda insatser behöver göras på ett antal förskolor. Dessa bedöms kunna hanteras inom ramen för mindre investeringar under de närmaste åren.

GRUNDSKOLA

NULÄGE

Vid vårterminsstarten gick 4011 elever i kommunens grundskolor. Det totala antalet elever beräknas öka med 35 till höstterminsstarten 2021. Det sker dock en minskning av antalet elever i förskoleklass främst i norra kommundelen.

I norra kommundelen finns möjlighet att ta emot fler elever i befintliga lokaler framförallt i årskurserna F-6. I södra kommundelen stämmer elevantalet och antalet tillgängliga utbildningsplatser bättre överens. Dock finns det skillnader mellan skolorna. Förvaltningen har fortsatt svårt att fylla utbildningsplatserna på Strandskolan trots att antalet klasser i årskurserna F-3 i södra kommundelen minskat med motsvarande en halv klass per årskurs från och med läsåret 2020/2021.

För att klara behovet som följer av den utökade timplanen i idrott och hälsa i årskurserna 6 – 9 samt behovet av idrottshall för grundsärskolan, har en tillfällig idrottshall hyrts från november 2021 och 4 år framåt.

Ett utökat lokalbehov för fritidshem/fritidsklubb och för vissa praktisk-estetiska lektioner på Karstorpskolan Norra löses temporärt med en paviljong under perioden april 2021 till augusti 2022.

FRAMTID

De av kommunfullmäktige beslutade nybyggnationerna av lokaler för idrottsundervisning kommer tillgodose de behov som genereras av den utökade timplanen i idrott och hälsa.

Då prognosen visar att antalet yngre elever, F-6, minskar framgent behöver skolorganisationen i norra kommundelen ses över så att varje skola får en organisation som är pedagogiskt och ekonomiskt hållbar.

Svårigheten att fylla utbildningsplatserna på Strandskolan gör att förvaltningen också behöver se över skolorganisationen i södra kommundelen för att skapa pedagogiskt och ekonomiskt hållbara förutsättningar för alla skolenheter i södra kommundelen.

Lokalbehovet på Karstorpskolan norra kommer lösas permanent genom samutnyttjande av lokaler i den nya byggnad som uppförs på Karstorpsområdet för anpassad grundskola (tidigare grundsärskola).

Befolkningsprognos

Lomma kommun

Befolkningsprognosen 2021 för Lomma kommun visar att i ålderskategorin 6 - 15 år kommer en ökning av elevvolymen att ske fram till år 2022 med ca 70 elever, därefter sker en minskning fram till 2030 med ca 220 elever i förhållande till antalet folkbokförda elever i mars 2021.

Nuvarande organisation och lokaler har en kapacitet för ca 4400 elever uppdelat på, F-klass 440 elever, åk 1-3 1320 elever, åk 4-6 1320 elever och åk 7-9 1390 elever.

I annan kommun eller fristående verksamhet går ca 250 elever som är folkbokförda i Lomma kommun. I kommunens skolor går ca 120 elever från andra kommuner. Befolkningssiffrorna ska läsas med denna differens på minus ca 130 elever från totalen i åtanke.

Hela kommunen										
Ålder	6 (F-klass)		7-9 (Åk 1-3)		10-12 (Åk 4-6)		13-15 (Åk 7-9)		Totalt	
År		Diff		Diff		Diff		Diff		Diff
mars -21	404		1 251		1 313		1 179		4 147	
2021	364	-40	1 277	26	1 304	-9	1 249	70	4 194	47
2022	397	-7	1 239	-12	1 304	-9	1 273	94	4 213	66
2023	318	-86	1 223	-28	1 310	-3	1 346	167	4 197	50
2024	335	-69	1 144	-107	1 343	30	1 333	154	4 155	8
2025	351	-53	1 120	-131	1 308	-5	1 334	155	4 113	-34
2026	336	-68	1 071	-180	1 299	-14	1 344	165	4 050	-97
2027	360	-44	1 090	-161	1 217	-96	1 375	196	4 042	-105
2028	362	-42	1 111	-140	1 191	-122	1 337	158	4 001	-146
2029	363	-41	1 122	-129	1 143	-170	1 330	151	3 958	-189
2030	377	-27	1 149	-102	1 157	-156	1 246	67	3 929	-218
2031	374	-30	1 165	-86	1 179	-134	1 220	41	3 938	-209

Tabell: Befolkningsprognos 2021-2031 jämfört med antalet folkbokförda 2021-03

FÖRÄNDRADE LOKALBEHOV

För att utveckla det kompensatoriska uppdrag som den centrala särskilda undervisningsgruppen står inför skulle ytterligare lokalyta behövas. De elever som bedöms få en gynnsam utveckling i sin skolgång genom placering i en särskild undervisningsgrupp har ett brett spektrum av behov. När verksamheten varit igång i drygt tre terminer ser förvaltningen att alla behov inte kan tillgodoses i den befintliga lokalen utan de skulle behöva mer ändamålsenliga och större lokalytor för att bättre möta elevernas pedagogiska och sociala utvecklingsbehov.

Norra kommundelen

Befolkningsprognosen 2021 för norra kommundelen visar att i ålderskategorin 6 - 15 år kommer en ökning av elevvolymen att ske fram till år 2022 med ca 10 elever, därefter sker en minskning fram till 2030 med ca 150 elever i förhållande till antalet folkbokförda elever mars 2021.

Nuvarande organisation och lokaler har en kapacitet för ca 2100 elever uppdelat på, F-klass 210 elever, åk 1-3 630 elever, åk 4-6 630 elever och åk 7-9 630 elever.

I annan kommun eller fristående verksamhet går ca 170 elever som är folkbokförda i norra kommundelen. I norra kommundelens skolor går ca 60 elever från andra kommuner. Befolkningssiffrorna ska läsas med denna differens på minus ca 110 elever från totalen i åtanke.

Norra kommundelen										
Ålder	6 (F-klass)		7-9 (Åk 1-3)		10-12 (Åk 4-6)		13-15 (Åk 7-9)		Totalt	
År		Diff		Diff		Diff		Diff		Diff
mars -21	192		566		595		537		1 890	
2021	148	-44	592	26	579	-16	575	38	1 894	4
2022	176	-16	559	-7	582	-13	584	47	1 901	11
2023	124	-68	544	-22	595	0	617	80	1 880	-10
2024	144	-48	478	-88	625	30	596	59	1 843	-47
2025	150	-42	477	-89	594	-1	601	64	1 822	-68
2026	153	-39	451	-115	584	-11	616	79	1 804	-86
2027	155	-37	476	-90	511	-84	642	105	1 784	-106
2028	157	-35	491	-75	514	-81	615	78	1 777	-113
2029	160	-32	503	-63	493	-102	607	70	1 763	-127
2030	167	-25	509	-57	527	-68	542	5	1 745	-145
2031	167	-25	521	-45	539	-56	544	7	1 771	-119

Tabell: Befolkningsprognos - Norra kommundelen - 2021-2031 jämfört med antalet folkbokförda 2021-03

FÖRÄNDRADE LOKALBEHOV

Ett sätt att möta de minskade elevunderlaget är att minska det totala antalet paralleller per årskurs. En organisation med färre paralleller skapar mer hållbara planeringsförutsättningar för skolorna. En sjuparallellig organisation är hållbar under hela perioden fram till 2031 och kan vid behov hantera upp till ca 1900 elever att jämföra med det högsta antalet elever under perioden på ca 1800, med hänsyn tagit till ovan nämnda differens.

En organisation med sju paralleller kan uppnås på olika sätt, oavsett vald strategi kommer det att frigöras lokalyta på ett par av skolorna i norra kommundelen som kan tas i anspråk av annan kommunal verksamhet.

Södra kommundelen

Befolkningsprognosen 2021 för södra kommundelen visar att i ålderskategorin 6 - 15 år kommer en ökning av elevvolymen att ske fram till år 2023 med ca 50 elever, därefter sker en minskning fram till 2031 med ca 90 elever i förhållande till antalet folkbokförda elever i mars 2021.

Nuvarande organisation och lokaler har en kapacitet för ca 2370 elever uppdelat på, F-klass 230 elever, åk 1-3 690 elever, åk 4-6 690 elever och åk 7-9 750 elever.

I annan kommun eller fristående verksamhet går ca 80 elever som är folkbokförda i södra kommundelen. I södra kommundelens grundskolor går ca 60 elever från andra kommuner. Befolkningssiffrorna ska läsas med denna differens på minus ca 20 elever från totalen i åtanke.

Södra kommundelen										
Ålder	6 (F-klass)		7-9 (Åk 1-3)		10-12 (Åk 4-6)		13-15 (Åk 7-9)		Totalt	
År		Diff		Diff		Diff		Diff		Diff
mars -21	212		685		718		642		2 257	
2021	216	4	684	-1	725	7	673	31	2 298	41
2022	222	10	679	-6	722	4	688	46	2 311	54
2023	193	-19	677	-8	713	-5	729	87	2 312	55
2024	191	-21	664	-21	718	0	737	95	2 310	53
2025	201	-11	642	-43	712	-6	730	88	2 285	28
2026	183	-29	619	-66	715	-3	725	83	2 242	-15
2027	205	-7	612	-73	704	-14	731	89	2 252	-5
2028	205	-7	618	-67	675	-43	721	79	2 219	-38
2029	203	-9	619	-66	649	-69	722	80	2 193	-64
2030	210	-2	639	-46	630	-88	704	62	2 183	-74
2031	207	-5	644	-41	638	-80	675	33	2 164	-93

Tabell: Befolkningsprognos - Södra kommundelen - 2021-2031 jämfört med antalet folkbokförda 2021-03

FÖRÄNDRADE LOKALBEHOV

När de lokaler som kommunfullmäktigen har fattat beslut om är på plats tillgodoser de lokaler som grundskolorna har till sitt förfogande i södra kommundelen behoven. Dock kan de olika lokalernas användning behöva ses över för att möta svårigheten att fylla utbildningsplatserna på Strandskolan och ökningen av elever i åk 7-9.

GYMNASIESKOLA OCH VUXENUTBILDNING

NULÄGE

Gymnasieskolan

För närvarande finns 1 084 elever i gymnasieskolan. Kommunen har ingen egen gymnasieskola. Utbildningsplatser erbjuds därför av extern utbildningsarrangör. Utbildningen regleras genom ett samverkansavtal som gäller gymnasieelever i Skåne och västra Blekinge. Avtalet innebär att alla elever har rätt att söka fritt till samtliga gymnasieskolor i samverkansområdet, dock endast nationella program, så kallat "fritt sök". Fritt sök gäller inte gymnasiesärskolan och IM-programmen (introduktionsprogrammen), vilket blir problem för ungdomar i Lomma som tillhör särskolan eller som saknar behörighet till de nationella programmen.

Vuxenutbildningen

Lomma kommuns vuxenutbildning kommer att öka i antalet studerande utifrån *proposition SOU KomVux för stärkt kompetensförsörjning* (Prop. 2019/20:105). Förvaltningen bedömer att kommunen kommer att ha fler ansökningar till yrkesutbildningar redan år 2021 och framgent som en följd av föreslagna förändringar i skollagen.

De föreslagna förändringarna innebär att sökande som har kort utbildning samt arbetslösa ska prioriteras. Konsekvensen för vuxenutbildningen är en ökning av studerandevolymen 2021 och en ökad egen finansiering. Vuxenutbildningens budget 2021 ökades med 1,5 mnkr jämfört med 2020. Eftersom Lomma kommun köper utbildningsplatser av externa utbildningsanordnare så uppstår inga lokalbehov som en följd av de föreslagna förändringarna.

Svenska för invandrare (SFI)

SFI-utbildningen i egen regi har i mars 2021 drygt 80 elever, fördelade på fyra daggrupper och två kvällsgrupper. Lomma kommun har fått sig tilldelat ytterligare åtta vuxna under de fyra första månaderna av 2021. Dessutom har Lomma ytterligare 45 anvisningar från Migrationsverket för hela 2021. Fördelningen mellan vuxna och barn är för närvarande okänd.

Uppdragsutbildning i syfte att stärka språkkompetensen inom äldreomsorgen i Lomma kommun har påbörjats. Utbildningen har pausats på grund av pandemin.

FRAMTID

Befolkningsprognos

Befolkningsprognosen 2021 för Lomma kommun visar att det i ålderskategorin 16 - 19 år sker en ökning av elevvolymen fram till år 2030 med cirka 450 elever i förhållande till antalet folkbokförda elever 2020-12-31.

Lomma kommun		
År	16 - 19	jfr 20
2020	1371	0
2021	1443	72
2022	1552	181
2023	1569	198
2024	1641	270
2025	1726	355
2026	1742	371
2027	1802	431
2028	1808	437
2029	1814	443
2030	1822	451
2031	1806	435

Tabell: Befolkningsprognos – Lomma kommun – åldersgruppen 16 – 19 år. I kolumnen Jfr 20 redovisas förändringar i förhållande till år 2020.

Gymnasieskolan

Utredning avseende förutsättningarna att etablera gymnasieskola i Lomma kommun har gjorts. Nämnden har behandlat ärendet vid sammanträdet 2020-12-08 (BUN § 102/20). Nämnden ställde sig positiva till slutsatserna i slutrapporten och beslutade att skicka vidare till kommunstyrelsen för yttrande.

Svenska för invandrare (SFI)

Förvaltningen ser att kvotflyktingar kommer att anvisas boende i Lomma kommun under 2021. Förvaltningen bedömer därför att det kommer att ske en ökning av både antal studerande och grupper i SFI-utbildningen under hösten 2021.

Uppdragsutbildning avseende språkkompetensen inom äldreomsorgen i Lomma kommun planeras återupptas i augusti 2021.

FÖRÄNDRADE LOKALBEHOV

Svenska för invandrare (SFI)

En ökning av antalet elever inom SFI-utbildningen kommer att medföra behov av ytterligare undervisningslokaler.

Idag används tre undervisningslokaler, samt en fjärde en förmiddag i veckan. Från hösten kommer verksamheten att ha behov av en fjärde lokal alla förmiddagar.

Uppdragsutbildning avseende språkkompetensen inom äldreomsorgen i Lomma kommun kommer att förstärka behovet att undervisningslokaler.

Förvaltningen bedömer sammantaget att verksamhetens lokalbehov för läsåret 2021/2022 kan tillgodoses, men understryker vikten av att kunna tillgodose lokalbehoven vid ökat antal studerande inom SFI-utbildningen.

KOSTVERKSAMHET

NULÄGE

Kostenheten tillagar cirka 4 400 portioner i grundskolan, cirka 1 500 portioner i förskolan och cirka 180 heldygns portioner till Särskilt boende inom Socialförvaltningen. Utöver detta lagar kostenheten mat till restaurangen i Kommunhuset (cirka 70 portioner lunch per dag samt beställningar) och Restaurang Havsblick med ca 60 portioner per dag.

Pilängskolan har kapacitet att laga ytterligare ca 500 portioner, Rutsborg och Bjärehovskolan har kapacitet för att vardera laga ytterligare 300 portioner.

Köket på Lerviks förskola lagar mat till hela äldreomsorgens avdelningar på Särskilt boende samt till 6 avdelningar på förskolan. Detta kök är underdimensionerat och klarar inte eventuella utökningar inom äldreomsorgen.

FRAMTID

Köken på förskolor och grundskolor är i god standard och har kapacitet att klara driften inom överskådlig framtid.

Äldreomsorgens mathantering i framtiden bör ses över.

FÖRÄNDRADE LOKALBEHOV

Förvaltningen bedömer att det inte för närvarande finns några lokaler som behöver anpassas inom kostverksamheten. Förvaltningen understryker dock att det kök där tillagning av mat till äldreomsorgen sker är underdimensionerat och inte klarar av eventuella utökningar inom den verksamheten.

CENTRALA BARN OCH ELEVHÄLSAN

NULÄGE

Lokaler i Vinstorpskolan

Vinstorpskolans lokaler delas för närvarande av Centrala barn- och elevhälsa, Lärcentrum och Kulturskolan. I lokalerna bedrivs kommunens undervisning i svenska för invandrare (SFI-undervisning). Antalet elever inom SFI-undervisningen har ökat, vilket medför utökade lokalbehov. På grund av ökad efterfrågan har kulturskolan, även efter det att deras nya lokaler i Pilängskolan färdigställts, behov av att nyttja Vinstorpskolan för sin verksamhet.

Vinstorpskolans lokaler delas av centrala barn- och elevhälsan och Lärcentrum. Lokalerna bedöms vara underdimensionerade i förhållande till det antal medarbetare som har sin arbetsplats där. Lokalerna bedöms även behöva anpassas ur ett arbetsmiljöperspektiv. Översyn av centrala barn- och elevhälsans lokalbehov samt alternativa möjligheter att organisera verksamheten behöver därför göras.

FRAMTID

Centrala barn- och elevhälsa planerar att erbjuda ABC- och Kometkurser i egna lokaler i Vinstorpskolan i syfte att öka planerings- och kostnadseffektivitet i förhållande till att bedriva utbildningar i andra lokaler. Genom att erbjuda utbildning i egna lokaler kan lokalanvändningen optimeras ytterligare.

Befolkningsprognos

Den befolkningsförändring som prognosen visar för olika åldersgrupper enligt ovan (se under förskola respektive grundskola) bedöms påverka lokalbehoven inom centrala barn- och elevhälsan enligt nedan. Skulle centrala barn- och elevhälsa utöka antalet personer som utgår från Vinstorp i sitt arbete så innebär det ytterligare belastning på nuvarande lokaler.

FÖRÄNDRADE LOKALBEHOV

Förvaltningen genomför intern utredning avseende alternativa möjligheter att möta verksamhetens utveckling. I utredningen kommer både lokalbehov och organisatoriska möjligheter att analyseras. Utredningens resultat kommer att redovisas som en del i den uppföljning av lokalbehovsplanen som föreläggs nämnden under hösten.